

سرشناسه: منشی‌باشی طبسی، محمدعلی، ۱۲۶۷ - ۱۳۴۵ ق.
عنوان و نام پدیدآور: حضور اتباع بیگانه در تون و طبس به روایت اسناد/تحقیق، تصحیح و گردآوری به کوشش مهدی قربانی.
مشخصات نشر: مشهد: قاف مشهدالرضا (ع)، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۱۵ص: مصور.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۹۵-۵۳-۵
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع: شعر فارسی -- قرن ۱۳ ق.
موضوع: Persian poetry ۱۹th century --
موضوع: جنگ جهانی دوم، ۱۹۳۹-۱۹۴۵ م. -- ایران -- خراسان
موضوع: World War, ۱۹۳۹-۱۹۴۵ Iran -- (Province) Khorasan --
موضوع: خراسان -- تاریخ -- قرن ۱۴ -- اسناد و مدارک
موضوع: History -- Khorasan (Iran: Province) -- Sources ۲th century --
موضوع: طبس -- تاریخ -- قرن ۱۴
موضوع: History -- Tabas (Iran) ۲۰th century --
شناسه افزوده: قربانی، مهدی، ۱۳۳۳-، گردآورنده
رده بندی کنگره: ۲۰۱۷DSR
رده بندی دیویی: ۸۲۰۲/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۹۱۰۸۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

www.ketab.ir

حضور اتباع بیگانه در تون و طبس «به روایت اسناد»

تحقیق، تصحیح و گردآوری: مهدی قربانی «انیس الکتاب»

صفحه‌آرایی: محمدعلی برهانی

تیراژ ۱۰۰۰ نسخه / قطع وزیری

نوبت چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

چاپخانه: گوتمبرگ

قیمت: ۶۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۹۵-۵۳-۵

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، اول کارگر جنوبی، کوچه روانه‌مر، بن بست دولتشاهی

پلاک ۱ طبقه دوم (آسانسور ۲) واحد ۱۰- تلفن ۶۶۹۶۶۷۶۵ - ۰۲۱

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

سخنی با خواننده	۵
فصل اول: حضور اتباع بیگانه در طبس	۹
ایران در جنگ بی طرفی اعلام کرده است	۹
حضور قونسل آلمان و ... در طبس	۱۰
ورود دو نفر آلمانی با سواره‌ی بختیاری به طبس	۱۰
ورود قونسل آلمان به قاین	۱۱
نیروهای روس و آلمان در طبس	۱۱
اگر دعوی دولتی در طبس درگیرد	۱۲
ورود قشون روس به تون	۱۲
سرقت از چند نفر انگلیسی در مسیر گناباد به مشهد	۱۲
آثار نفوذ و آداب فرهنگی مآبی در ایران	۱۳
[مُسدسی که اشاره به خرابی‌های جنگ دارد]	۱۳
منظومه‌ای در بیان این که میل اهالی ایران به وضع اروپائیان می‌رود	۱۷
قصیده‌ای در بیان طغیان دولت روس در ایران به سال ۱۳۳۰ (ه.ق)	۲۰
[ترجیح‌بندی به حروف تهجی در توسل به امام زمان عجل الله تعالی فرجه و شکایت از زمان و ...]	۲۷
فصل دوم: اسناد	۶۱
تون، طبس، بشرویه، گناباد و توابع	۶۱

سخنی با خواننده

جنگ جهانی دوم، دومین جنگ جهانی بود که از سال (۱۹۳۹ تا سال ۱۹۴۵ میلادی) ادامه یافت. بیشتر کشورهای جهان از جمله قدرت‌های بزرگ در این جنگ شرکت کردند و کم‌کم در قالب دو اتحاد نظامی در برابر هم قرار گرفتند: دسته نخست، متفقین و دسته دوم نیروهای محور نام داشتند. این دو اتحاد نظامی یک جنگ تمام‌عیار راه انداختند که در اثر آن بیش از ۱۰۰ میلیون تن از پیش از ۳۰ کشور جهان درگیر، و بیش از ۶۱ میلیون نفر نظامی و ۱۲ میلیون نفر غیرنظامی کشته شدند.^۱

در سوم شهریور ۱۳۲۰ نیروهای متفقین خاک ایران را به اشغال درآورده تا علاوه بر نقض بی‌طرفی خسارت‌های زیادی را به ملت ایران تحمیل کنند.

پس از آغاز جنگ جهانی دوم، در ۹ شهریور ۱۳۱۸ (۱ سپتامبر ۱۹۳۹)، ایران بی‌طرفی خود را اعلام کرد، اما به دلیل گستردگی مرز ایران با اتحاد جماهیر شوروی و درگیری شوروی

با آلمان این بی طرفی ناپایدار بود. ارتش متفقین به بهانه حضور کارشناسان آلمانی در ایران این کشور را اشغال کردند^۲ [و سربازان روس المان طی این مدت در اقصی نقاط شهرهای جنوبی خراسان از جمله طیس گلشن حضور یافتند].

به حکایت تاریخ، قوای متفقین در جنگ جهانی دوم، در نزدیک رباط خان فرودگاهی احداث نموده اند، این فرودگاه متروکه از دید دشمنان ایران از جمله آمریکا مخفی نمانده و در اردیبهشت ۱۳۵۹ از آن برای حمله به ایران استفاده کردند که فرمانده این عملیات اخیرا مرده است.

در گزارش مشرق نیوز چنین آمده : فرمانده عملیات تجاوز به طیس مُرد.

فرمانده آمریکایی عملیات حمله به طیس برای آزادی کارمندان لانه جاسوسی آمریکا در ایران، مُرد.

به گزارش مشرق، «جیمزال هالووی» فرمانده پیشین نیروی دریایی ارتش آمریکا و سرکرده نیروهای عملیات حمله به طیس در سال ۱۳۵۹، شامگاه گذشته (پنجشنبه) در سن نود و هفت سالگی مُرد.

به نوشته روزنامه «نیویورک تایمز» هالووی با درجه نظامی دریاسالار (ادمیرال) در نبردهای ویتنام، کره و جنگ جهانی دوم شرکت داشت و در زمان سه رئیس جمهور آمریکا، فرماندهی نیروی دریایی این کشور را برعهده داشت.

وی در سال آوریل ۱۹۸۰ بعد از دستور «جیمی کارتر» رئیس جمهور آمریکا برای اجرای عملیاتی مخفیانه جهت آزادی اعضای بازداشت شده لانه جاسوسی این کشور در ایران، نقشه‌ای را برای تجاوز به خاک ایران و صحرای طیس برنامه ریزی کرده و خود فرماندهی اجرای آن را برعهده گرفت.

عملیات حمله به طیس با اسم رمز «پنجه عقاب» قرار بود روز ۴ اردیبهشت ۱۳۵۹ (۲۴ آوریل ۱۹۸۰) با استفاده از پیشرفته‌ترین امکانات نظامی آمریکا اجرایی شود اما نیروهای آمریکایی - شامل ۱۳۲ نیروی نظامی، ۸ فروند بالگرد و سه فروند هواپیمای باربری هرکولس C130 - پس از استقرار در طیس و قبل از حرکت به تهران به حوادث مختلفی مبتلا شده و در

اجرای مأموریت شکست خوردند.

در گزارشی که درباره شکست خوردن این عملیات نوشته شده، آمده است که دستگاه هیدرولیک یکی از بالگردها از کار افتاد، بالگرد دیگر بر اثر طوفان شن و عدم دید کافی به هنگام جابجایی با یکی از هواپیماهای هرکولس برخورد کرده و هردو وسیله نقلیه آتش گرفت و در نتیجه آن ۸ نفر از نظامیان آمریکایی در شعله‌های آتش سوختند.

سال گذشته (۸ آذر ۱۳۹۸) نیز «هارولد براون»، وزیر دفاع پیشین آمریکا (۱۹۷۷ تا ۱۹۸۱) که دستور اجرای عملیات طبس را صادر کرده بود، در سن ۹۷ سالگی فوت کرد.^۲

لازم به توضیح است، به شکرانه‌ی امدادهای الهی و شکست امریکا در صحرای طبس، در محل وقوع حادثه مسجدی بنام -مسجد شکر- بنا شده که امروزه محلی برای ادای فرائض یومیه، و استراحت مسافرین عبوری در این مسیر می باشد. فاصله این مسجد تا طبس ۱۳۰ کیلومتر است.

از آن جا که با گذشت بیش از هشتاد سال از جنگ جهانی دوم، هنوز برخی از آثار و تبعات اجتماعی و... آن در گوشه و کنار کشور چشم می خورد، و ترجیح بندی که به ترتیب حروف تهجی سروده شده، یکی از بدایع ادبی اواخر دوره‌ی قاجار محسوب می شود. نگارنده این ترجیح بند را به پیشنهاد استاد محمد نیک شاعر شهیر خراسان، گردآوری و تصحیح نموده و بصورت مستقل در اختیار علاقه‌مندان قرار می دهم.

باری! این کتاب مستطاب که در تاریخ ۱۱ ذی‌عقده سال ۱۴۴۱ هجری قمری برابر با ولادت با سعادت امام ثامن ضامن، حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام، خاتمه یافت، به فال نیک گرفته؛ از خداوند متعال تعجیل در ظهور حضرت بقیه الله العظم روحی و ارواحنه له الفداء را مسئلت نموده و ثواب آن را به روح والدینم اهدا می‌نمایم.

امید آن که خوانندگان گرمی با دعای خیر نگارنده را یاد نمایند. ان شاء الله تعالی.

والله مستعان

مهدی قربانی «انیس الکتاب»

۱۳ تیرماه ۱۳۹۹ شمسی